

ΛΥΟ ΞΕΝΟΙ...

(ΔΙΗΓΗΣΙΣ)

Τὸ χέρι του σηκώθηκε, σὰν νᾶθελε νὰ χαϊδέψῃ... καὶ βρῆκε τὸ στήθος του μὲ δρμῆ. Ὁ πόνος τὸν συνέφερε λίγο. Ὑστερα πάλι ἄρχισε ἡ φριχτὴ ἀγωνία. Γιατί νὰ μὴ φύγῃ; Τί τὸν ἔκανε νὰ μὴν εἶναι σκληρὸς σὰν ἓνα ἀσυλλόγιστο παιδί, δυνατὸς σὰν ἓνα ἀλύγιστο σίδερο;

Τινάχτηκε ἀπότομα. Ναί, τώρα, τώρα μόνον καταλάβαινε πὼς ἔπρεπε νὰ πάρῃ μιὰ ἀπόφαση. Δὲν ἦταν αὐτὸς ὁ ἄντρας;

Καὶ τότε τὴν κύτταξε. Καὶ πῆγε κοντὰ της. Καθόταν δίπλα στὸ ἀνοιχτὸ παράθυρο. Ἀπ' ἔξω ἐρχόταν μιὰ βαθεῖα μυρωδιὰ ἀπ' ἀνθισμένες ἀμυγδαλιές, ἀπὸ πράσινα χορτάρια.

Πῆγε κοντὰ της. Τὰ χέρια του, δυνατὰ καὶ ἀπαλά, τὴ σῆκωσαν ἀπ' τὸ κάθισμά της, καὶ μὲ μιὰ φωνὴ πού δὲν ἔτρεμε καὶ οὔτε πονοῦσε, μὲ μιὰ ἀπερίγραπτα ἤρεμη φωνὴ τῆς εἶπε:

— Πήγαινε τώρα. Ἀρκετὰ ἔμεινες. Δὲν ἔχεις πιά τίποτε νὰ κάνῃς ἐδῶ. Οἱ δρόμοι μας χωρίζουν ἀπὸ σήμερα. Καθένας τὸ δικό του μονοπάτι. Ὁ προορισμὸς μας ἦτον τέτοιος. Δὲν πρόκειται κανεὶς ἀπὸ τοὺς δύο μας νὰ εἶναι δυστυχής. Ὅταν θὰ φύγῃς θὰ ξέρω κ' ἐγὼ πὼς νὰ διευθύνω τὸν ἑαυτό μου. Μόνο νὰ φύγῃς. Πήγαινε.

Καὶ τὴν ἔσπρωχνε ἀργὰ πρὸς τὴν πόρτα. Τὸν κύτταζε ἀπελπισμένη καὶ δὲν τολμοῦσε νὰ τοῦ μιλήσῃ. Εἶχε στὰ μάτια του μιὰ παράξενη ἔκφραση, πού ἔμοιαζε μὲ παραφροσύνη καὶ τὰ λόγια του ἦταν μιὰ ἀκλόνητη διαταγή. Πρόσταζε ἐκείνη τὴ στιγμή καὶ ἦτον σὰν αὐτὸς νὰ τὴν βασάνιζε, σὰν αὐτὸς νὰ τὴν ἔδιωχνε. Ἐκείνη δὲν τὸν εἶχε τόσο βαθειὰ πληγώσῃ. Τὰ μάτια του φανέρωναν μιὰ φοβερὴ ψυχικὴ ἀγωνία, καὶ ὅμως ἔμεναν ψυχρὰ σὰν νεκρά. Ὅπως ὅταν συνέρχεται κανεὶς ἀπὸ μιὰ μεγάλη λιγοθυμιά. Μαρτυροῦσαν τὸν πόνο καὶ προξενοῦσαν τὸ φόβο.

Χωρὶς νὰ τοῦ ἀπαντήσῃ, ἀνοίξε τὴν πόρτα μ' ἓνα χέρι πού ἔτρεμε. Μιὰ στιγμή, μιὰ μόνη στιγμή, στάθηκε στὸ κατώφλι τοῦ σπιτιοῦ. Σὰν νᾶθελε νὰ γυρίσῃ, νὰ τοῦ ζητήσῃ συγχώρησι. Ὕστερα ἀργά, ἀργά κατέβηκε τὰ σκαλοπάτια. Ἡ πόρτα ἔκλεισε τελειωτικά.

Βρέθηκε μόνος. Τρελὸς ἀπὸ ἀπελπισία, σύρθηκε ὡς τὸ μέρος πού γιὰ τελευταία φορὰ πάτησαν τὰ πόδια της, σωριάστηκε κάτω καὶ μόνος πιά, ἐντελῶς μόνος, ξέσπασε σὲ λυγμούς. . . .

*
* *

Βράδυ. Γύριζε ἀπὸ δουλειά. Ἄνοιξη. Στὸ δρόμο ἄνθρωποι πού γελοῦσαν, γυναῖκες μὲ καλοκαιρινὰ φορέματα πού γεμίζαν τὸν ἀέρα μὲ δροσιὰ καὶ εὐτυχία. Πρόσωπα χαρούμενα, ψυχὲς ἱκανοποιημένες. Τὰ λουλούδια, ὁ οὐρανός, οἱ γυναῖκες, ἦταν σὰν ν' ἀντιφέγγιζαν ἐκεῖνο τὸ δειλινὸ ὄλη τὴν ἐφήμερη ζωὴ, τὴν ἡδονικὴ ζωὴ τοῦ ὑπαίθρου: τὴ Φύσιν. Περνοῦσε ἀνάμεσα στοὺς διαβάτες σὰν ὑπνοβάτης. Χαίροταν κι' αὐτὸς τὴν ὠραία μέρα, κρύβοντας ὅσο μπορούσε πρὸς τὴν βαθιὰ τὴ μεγάλη του ἀποκαρτέρησι.

Πήγαινε στὸ δρόμο μὲ τὴν ἐπιθυμία νὰ διασκεδάσῃ τὸν ἐνδόπιχο πόνο του. Ἀλλὰ δὲν μπορούσε, μὲ ὅλη του τὴν προσπάθεια, δὲν μπορούσε. Τὸ μῖσος του γιὰ ἓναν ἄνθρωπον ἐνάρκωνε κ' ἐξεμηνόβησε τὴν ἀπόβανθός του ιδιότητες. Ἡ ἰδέα ὅτι ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ ἦτον εὐτυχισμένος

μακρυνά ἀπ' αὐτόν, καὶ χωρὶς αὐτόν, τὸν ἐρέθιζε καὶ τὸν πλήγωνε. Ἐβαζε τὸν ἑαυτό του σὲ ἴσια μοῖρα μὲ τὸν πιὸ κουρελιασμένο ζητιάνο κ' εὗρισκε πὼς ἡ θέση τοῦ ζητιάνου ἦτον καὶ πάλι καλύτερη ἀπὸ τὴ δική του. Τόσο πολὺ ἡ ταπεινώσή του τὸν ἐξευτέλιζε.

Στὴ συμφωνία τῆς χαρᾶς αὐτὸς ἦταν ἡ μόνη νότα ποὺ παραφωνοῦσε.

*
* *

Τὰ βήματά του, σχεδὸν ἄθελα, τὸν ἔφεραν στὸ κατώφλι τῆς μικρῆς ἐκκλησιᾶς. Κοντοστάθηκε γιὰ λίγο. Σὰν νὰ μὴν τολμοῦσε νὰ προχωρήσῃ. Ὑστερα τὸ ἀποφάσισε. Μπήκε μέσα.

Ἡ ἐκκλησιὰ ἦτον ἄδεια. Σκοτάδι. Μόνο τὸ καντήλι ἔκαιγε. Ἐνα μόνο καντήλι μπροστὰ στὴν Παναγία. Ἡ ταπεινή του λάμπη ἔρριχνε λίγο φῶς στὸ πρόσωπο τῆς Θεοτόκου. Ἦτον σὰν μιὰ σιωπηλὴ πρόσκληση γιὰ προσευχή.

Προχώρησε μὲ μιὰ παράξενη εὐλάβεια. Ποτέ του δὲν εἶχε αἰσθανθῆ τέτοια ἡσυχία. Ἀπὸ ἕνα ἀνοιχτὸ παράθυρο ἔβλεπε καθαρὰ τὴ στέγη τοῦ γειτονικοῦ σπιτιοῦ. Ὁ ἥλιος ἔπαιζε ἐκεῖνη τὴν ὥρα ἀπάνω στὰ κεραμίδια. Λίγος ἥλιος περνοῦσε στὶς χαραμάδες τῆς στέγης. Ζωντανὴ εἰκόνα εἰρήνης. Ἡ εἰρήνη ἀπλωνόταν ἀπαλὰ στὴν ἀνήσυχη πλάση. Κ' ἔμοιαζε μὲ τὴ θριαμβευτικὴ νίκη τοῦ καλοῦ, μὲ τὸ ὄραμα μιᾶς ἀπολυτρόσεως.

Καὶ τότε κατάλαβε ὅτι ἡ συγχώρηση ὑπάρχει, κι' ὅτι εἶναι ὠραῖο νὰ συγχωρῆς. Καὶ αἰσθάνθηκε μιὰ σπάνια εὐχαρήστηση, κάτι καινούργιο ποὺ τὸν ἀνύψωνε. Ἡ ψυχὴ του ἐκεῖνη τὴν ὥρα ἀντιλαμβανόταν τὴν εὐγένεια τοῦ καλοῦ. Παραδεχόταν ὅτι ὁ πόνος εἶναι μιὰ ὥθηση πρὸς ἕνα ὑψηλότερο σκοπὸ. Ἦθελε ν' ἀπαρνηθῆ τὴν ἀσχημιὰ ὀρισμένων πραγμάτων γιὰ ν' ἀφομοιωθῆ περισσότερο μὲ τὴν παράξενη γαλήνη ποὺ ζωντάνευε κ' ἐνέκρωνε μαζὶ τὸ ἀτάραχο βλέμμα τῆς Παναγίας. Ὁ ἀνθρώπος ποὺ εἶναι

περαστικός, δὲν ἔπρεπε ν' ἀφήσῃ πίσω του ἵχνη τέτοιας κακίας. Μπροστά στο Παντοτεινό, τί ἦταν ἡ καυμένη ἡ ἀνθρώπινη βούλησι;

Κι' ἀλήθεια ἐκεῖνη τὴν ὥρα ἐσυγχώρησε . . .

Συναντήθηκαν πάλι, ὕστερα ἀπὸ καιρὸ. Οἱ δύο τους. Μόνοι. Ὁ δρόμος στενός. Λίγοι διαβάτες. Πέρασαν ὁ ἓνας κοντὰ στὸν ἄλλο, πλάϊ-πλάϊ, χωρὶς τὸ πρόσωπό τους νὰ φανερώσῃ καμμιά χαρὰ καὶ καμμιά λύπη. Πέρασαν χωρὶς νὰ κυταχθοῦν, χωρὶς νὰ ὑποφέρουν, ἀγνωστοὶ μέσα σὲ ἀγνώστους, καὶ οὔτε τὸ βλέμμα τους, οὔτε ἡ στάση τους μαρτύρησε τὴν ἐνδόμυχη σκέψη τους. Ἀδιάφορα ἐξακολούθησαν τὸ δρόμο τους — δυὸ ξένοι.

Ε. ΡΟΔΗ

